

U.G. 1st Semester Examination - 2023**SANSKRIT****[HONOURS]****Course Code : SANH-CC-T-2****[Old CBCS Syllabus]****Full Marks : 60****Time : 2½ Hours***The figures in the right-hand margin indicate marks.**Candidates are required to give their answers in their own words as far as practicable.***1. संस्कृतभाषया देवनागरीलिप्या च यथेच्छं दश प्रश्नाः समाधेयाः****2×10=20****क) अष्टाध्याय्याः रचयिता कः? अस्मिन् ग्रन्थे कति सूत्राः वर्तन्ते?****ख) उपनिषद् इति शब्दस्य निर्वचनं किमस्ति? केनोपनिषद् कस्मिन् वेदे अस्ति?****ग) रीतिसम्प्रदायस्य ध्वनिसम्प्रदायस्य च प्रवक्तृद्वयस्य नामानी लिख्येताम्।****घ) शुल्वसूत्रे शुल्वशब्दस्य कोऽर्थः? बौधायनशुल्वसूत्रं केन वेदेन सम्बद्धम्?****ङ) काव्यशास्त्रीयविषयाः कस्मिन् पुराणे उपलभ्यन्ते? महापुराणानां रचयितरूपेण कस्य उल्लेखो दृश्यते?****[Turn over]**

- च) त्रिमुनिव्याकरणं किमस्ति?
- छ) वाक्यपदीयस्य काण्डत्रयस्य नामानि लिख्यन्ताम्।
- ज) कस्तावत् वाक्यपदीयकारः? वाक्यपदीयस्य काण्डत्रयस्य नामानि लिख्यन्ताम्।
- झ) वेदाङ्गेषु यथेच्छं कयोश्चित् द्वयोः ग्रन्थयोः नाम लिख्यताम्।
- ञ) पुराणेषु वैष्णवपुराणानि कति सन्ति? नामानि लिख्यन्ताम्।
- ट) आरण्यकम् इति संज्ञायाः तात्पर्यं लिख्यताम्। शुल्कयजुर्वेदसम्बद्धम् आरण्यकं किम्?
- ठ) योगमदर्शनस्य प्रवक्ता कः? न्यायसूत्रस्य रचयिता कः?
- ड) साममन्त्रस्य लक्षणं किम्? अस्य वेदस्य पुरोहितः कोऽस्ति?
- ढ) रससूत्रविषये प्रामाणिकः प्राचीनतमः ग्रन्थः कोऽस्ति? तस्य रचयितृरूपेण कस्य नाम लभ्यते?
- ण) अथर्ववेदस्य नामान्तरं किं भवति? अस्य वेदस्य ब्राह्मणग्रन्थस्य किं नाम?

2. Write short notes on any **four** of the following in Sanskrit or Bengali or English language : 5×4=20

अधोलिखितेषु विषयेषु चतुर आश्रित्य सुरगिरा बङ्गभाषया आङ्गलभाषया वा संक्षिप्ता टीका लेख्या :

- क) ब्रह्माण्डपुराणम्
- ख) कल्पः
- ग) श्रीमद्भगवद्गीता
- घ) रामायणस्य प्रक्षिप्तांशः

- ड) ऋग्वेदे धर्मनिरपेक्षसूक्तानि
- च) साहित्ये महाभारतस्य प्रभावः
- छ) स्कन्दपुराणम्

3. Answer any **two** of the following selecting at least **one** from each group. (**One** must be written in Sanskrit and Devanagari Script): 10×2=20

द्वयोः विभागयोरन्यतर **एकः** समाधेयः (प्रश्नयोर्यथेच्छमेकं देवगिरा देवनागरीलिप्या च समाधेहि):

क-विभागः

- क) ऋग्वेदोक्तसंवादसूक्तविषये सविस्तरं व्याख्यायताम्।
- ख) भारतीयसमाजे साहित्ये च रामायणस्य प्रभावः निरूप्यताम्।

ख-विभागः

- क) महापुराणानां नामानि लिख्यन्ताम्। पुराणं पञ्चलक्षणम्—व्याख्यायताम्।
- ख) ऋग्वेदे वर्णिता सामाजिकी स्थिति विशदीक्रियताम्:

Discuss in brief the social life as reflected in the *Rgveda*.
